

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Lectura e novas tecnoloxías	Código	652438020	
Titulación	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	Peralbo Uzquiano, Manuel	Correo electrónico	manuel.peralbo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Neste curso preténdese que o estudante coñeza os diferentes procedementos tecnolóxicos deseñados desde as Tecnoloxías da Información e as Comunicacións para facilitar a aprendizaxe de la lecto-escritura, tratar as dificultades de aprendizaxe neste dominio e mellorar a nosa capacidade tecnolóxica para investigar os procesos que interveñen na comprensión lectora			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A3	Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.
A5	Ser capaz de realizar unha avaliación psicolóxica no contexto dunha investigación científica.
A8	Coñecer as bases para establecer hipóteses respecto dun caso concreto e, a partir das mesmas, saber deducir enunciados contrastables.
A12	Adquirir un coñecemento teórico básico sobre o estado da arte nas diferentes áreas implicadas na psicoloxía aplicada.
A13	Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.
A14	Ser capaz de analizar a documentación bibliográfica necesaria para un traballo de investigación.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B3	Traballo en equipo.
B6	Razoamento crítico.
B13	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Capacidade para utilizar bases de datos sobre a materia	A114		
Capacidade para utilizar un xestor bibliográfico vinculado ás bases de datos			CM3
Capacidade para identificar a estado da arte nun tema determinado	A112		
Ser capaz de idear un obxectivo de investigación que mellore o coñecemento científico sobre un tema	AI3		
Ser capaz de planificar unha investigación en todas as súas fases	AI3		
Ser capaz de traballar colaborativamente no deseño e desenvolvemento dunha investigación		BI3	
Coñecer as ferramentas de software e hardware existentes para preparar a aprendizaxe da lecto-escritura			CM3

Coñecer as ferramentas de software e hardware existentes para mellorar o proceso de adquisición en nenos e nenas con e sen dificultades de aprendizaxe			CM3
Coñecer as ferramentas de software e hardware existentes para a investigación dos procesos que interveñen durante o proceso lector			CM3
Ser capaces de utilizar algunhas destas tecnoloxías de forma competente		BI13	
Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir ou deseño, a mostra e ou seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.	AI3		
Ser capaz de realizar unha avaliación psicolóxica no contexto dunha investigación científica.	AI5		
Coñecer as bases para establecer hipóteses respecto dun caso concreto e, a partir das mesmas, saber deducir enunciados contrastables.	AI8		
Razoamento crítico.		BI6	
Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.	AI13		
Capacidade de organización e planificación.		BI2	
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.			CM2
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			CM6

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Procesos lectores e a súa avaliación	
2. Recursos para preparar a aprendizaxe da lecto-escritura	
2.1. Aportacións das TIC á lecto-escritura	2.1.1. A avaliación informatizada 2.1.2. Recursos web para a aprendizaxe e o ensino da lectoescritura 2.1.3. Utilidade dos sistemas de recoñecemento de voz
2.2. Avaliación e desenvolvemento das competencias lingüísticas iniciais	2.2.1. Linguaxe Oral, linguaxe escrita: avaliación (LoEva) 2.2.2. Propiedades psicométricas
3.- Aplicación das TIC para o tratamento das dificultades de aprendizaxe	
3.1. Multimedia e intervención	3.1.1. Recursos web para a intervención sobre as dificultades de lecto-escritura 3.1.2. M.I.L e Gliffing
3.2. SMS e dificultades de lecto-escritura	3.2.1. SMS e comprensión lectora 3.2.2. SMS e dificultades de escritura 3.2.3. A intervención a través das abreviaturas con base homófona
4. Plataformas e sistemas para a avaliación e medida dos procesos que interveñen na lectura	4.1. P.E.B.L. 4.2. Movimentos oculares e lectura

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Prácticas a través de TIC	A5 B13 C3	2	4	6
Portafolios do alumno	A12 A14 B2 B6 C2 C6	0	11	11
Estudo de casos	A3 A5 A8 B3 B13	3	9	12
Sesión maxistral	A12 A13	15	30	45
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC	- Os estudantes realizarán un blog sobre a materia en grupos de dous ou tres persoas - Os estudantes deberán ser capaces de utilizar algunhas das ferramentas TIC dispoñibles para a avaliación e tratamento das dificultades de lecto-escritura
Portafolios do alumno	Os estudantes deberán elaborar un portafolios no que recollerán o material, comentarios e actividades que realizen individualmente ou en grupo ao longo do curso.
Estudo de casos	Os estudantes deberán analizar casos de dificultades lecto-escritoras e programas recursos TIC para o seu tratamento e recuperación.
Sesión maxistral	Cada tema será introducido polo profesor que presentará un esquema sobre os contidos de cada apartado do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC	Cada estudante poderá realizar unha tutoría individual na que se abordarán as dúbidas existentes sobre o uso da técnica a utilizar na práctica de avaliación. A data desta tutoría fixarase por email.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas a través de TIC	A5 B13 C3	Os estudantes recibirán até 10 puntos pola correcta realización dun blog e dunha práctica de avaliación a través dun recurso TIC.	10
Portafolios do alumno	A12 A14 B2 B6 C2 C6	Os estudantes poderán recibir até 50 puntos pola calidade do seu portafolios que será presentado a través dun blog (estrutura, orixinalidade e amplitude dos recursos de avaliación e intervención, complexidade técnica). Os estudantes que xustificaran a súa imposibilidade legal de participar na materia a tempo completo serán avaliados a través dun exame que cubrirá todos os aspectos tratados ao longo do curso. Por el poderán recibir o 100% da cualificación.	50
Estudo de casos	A3 A5 A8 B3 B13	Os estudantes poderán recibir até 30 puntos polo traballo de análise e proposta de recursos de avaliación e tratamento que realizen cos casos estudados. Este traballo sobre os casos será tamén presentado no blog.	30
Sesión maxistral	A12 A13	Na avaliación asignaranse 10 puntos por asistencia ás presentacións que o profesor fará dos temas do programa (para recibila será obrigatorio asistir polo menos ao 80% das clases)	10

Observacións avaliación

Na aplicación da "Norma que regula o réximen de dedicación ao estudo dos estudantes de grao na UDC" (aprobada en Consello de Goberno de 29 de maio de 2012), os alumnos aos que lle fora recoñecido a condición de estudantes a tempo parcial e a correspondente dispensa académica, quedarán eximidos da obrigación de asistencia as sesións interactivas; nenbargantes, estes alumnos deberán entregar os correspondentes informes e realizar o examen na data establecida.

"A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederá a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica

- Amante, L. (2004). Explorando as novas tecnoloxías em contexto de educación pré-escolar: A actividade escrita. / exploring new technologies in the preschool educational context: Writing activities. *Análise Psicológica*, 22(1), 139-154.
- Aparici, R.; García, A.; Gutiérrez, A. (coords.). (2011). Educación Mediática & Competencia Digital. La cultura de la participación. Segovia: E.U. de Magisterio (UVA).
- Cabero, J. (coord.). (2007). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: McGraw-Hill.
- Castañeda, L., Adell, J. (2013). Entornos Personales de Aprendizaje: claves para el ecosistema educativo en red. Alcoy: Marfil. Recuperado <http://www.um.es/ple/libro/>
- Chapelle, C. A., & Douglas, D. (2006). Assessing language through computer technology. New York, NY, US: Cambridge University Press.
- Del Moral, M.E. (coord.). (2010). Televisión: desarrollo de la creatividad e infancia. Barcelona: Octaedro.
- Fernández Amado, M.L., Peralbo, M. y Mayo, M.A. (2003). Hablo, escribo y leo: La utilidad del software de reconocimiento de voz para el aprendizaje de la lectoescritura. *Revista Galego-Portuguesa de Psicoloxia e Educación*, 10, 2231- 2240.
- Fernández Amado, M.L., Peralbo, M., Mayor, M.A., Zubiauz, B., y Tuñas, A. (2008). Efectos del Sistema de Reconocimiento de Voz en los inicios del aprendizaje de la lectura. En Díez, E. (ed.): Estudios de desarrollo del lenguaje y educación (pp. 349- 356). Oviedo: Aula Abierta, volumen 32.
- Goig, R.M. (2014). Formación del profesorado en la sociedad digital. Investigación, innovación y recursos didácticos. Madrid: UNED.
- Hartley, J. (2007). Longitudinal studies of the effects of new technologies on writing: Two case studies. New York, NY, US: Elsevier Science.
- Henaó Alvarez, O., Ramirez Salazar, D. A., & Medina Medina, M. (2004). Increasing the reading capacity of the deaf using new technologies. [Potenciando la capacidad lectora de los sordos con el apoyo de nuevas tecnologías] *Lectura y Vida*, 25(4), 18-25.
- Irausquin, R. S., Drent, J., & Verhoeven, L. (2005). Benefits of computer-presented speed training for poor readers. *Annals of Dyslexia*, 55(2), 246-265.
- Jiménez, J. E., Hernández-Valle, I., Ramírez, G., del Rosario Ortiz, M., Rodrigo, M., Estévez, A., et al. (2007). Computer speech-based remediation for reading disabilities: The size of spelling-to-sound unit in a transparent orthography. *The Spanish Journal of Psychology*, 10(1), 52-67.
- Korat, O., & Shamir, A. (2007). Electronic books versus adult readers: Effects on children's emergent literacy as a function of social class. *Journal of Computer Assisted Learning*, 23(3), 248-259.
- LoPresti, E. F., Mihailidis, A., & Kirsch, N. (2004). Assistive technology for cognitive rehabilitation: State of the art. *Neuropsychological Rehabilitation*, 14(1-2), 5-39.
- MacArthur, C. A. (2006). The effects of new technologies on writing and writing processes. New York, NY, US: Guilford Press.
- MacArthur, C. A., Ferretti, R. P., Okolo, C. M., & Cavalier, A. R. (2001). Technology applications for students with literacy problems: A critical review. *The Elementary School Journal*. Special Issue: Instructional Interventions for Students with Learning Disabilities, 101(3), 273-301.
- Martínez-Salanova, E. (2002). Aprender con el cine, aprender de película. Una visión didáctica para aprender e investigar con el cine. Huelva: Grupo Comunicar.
- Mostow, J., Aist, G., Burkhead, P., Corbett, A., Cuneo, A., Eitelman, S., et al. (2003). Evaluation of an automated reading tutor that listens: Comparison to human tutoring and classroom instruction. *Journal of Educational Computing Research*, 29(1), 61-117.
- O'Neil, H. F., & Perez, R. S. (Eds.). (2006). Web-based learning: Theory, research, and practice Mahwah, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Pardo-Vázquez, J. L., & Fernández-Rey, J. (2008). External validation of the computerized, group administrable adaptation of the "operation span task". *Behavior Research Methods*, 40(1), 46-54.
- Peralbo, M., Mayor, M.A., Zubiauz, B., Risso, A., Fernández, M.L. y Tuñas, A. (2015). The Loleva Oral and Written Language Test: Psychometric Properties. *Spanish Journal of Psychology*, 18, e18, 1?12. doi:10.1017/sjp.2015.15
- Raquel Fernández Abella, Manuel Peralbo Uzquiano, Montserrat Durán Bouza, Juan Carlos Brenlla Blanco, Manuel García Fernández (2018) Virtual intervention program to improve the working memory and basic mathematical skills in early childhood education. *Revista de Psicodidáctica* DOI <https://doi.org/10.1016/j.psicod.2018.09.002>
- Ray, R. D., & Belden, N. (2007). Teaching college level content and reading comprehension skills simultaneously via an artificially intelligent adaptive computerized instructional system. *Psychological Record*, 57(2), 201-218.
- Reinking, D. (2005). Multimedia learning of reading. New York, NY, US: Cambridge University Press.
- Salinas, J. (coord.) (2008) Innovación educativa y uso de las TIC. Sevilla: Universidad Internacional de Andalucía.
- Sands, W. A., Waters, B. K., & McBride, J. R. (Eds.). (1997). Computerized adaptive testing: From inquiry to operation Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Solano, I.M. (coord.). (2010). Podcast educativo. Aplicaciones y orientaciones del m-learning para la enseñanza. Sevilla: Eduforma.
- Steuer, F. B., & Hustedt, J. T. (2002). TV or no TV? A primer on the psychology of television. Lanham, MD, US: University Press of America.
- Taffe, S. W., & Gwinn, C. B. (2007). Integrating literacy and technology: Effective practice for grades K-6. New York, NY, US: Guilford Press.
- Tareq Alzubi, Raquel Fernández Abella, Julián Flores

González, Montserrat Durán Bouza, José Manuel Cotos Yañez (2018) Improving the working memory during early childhood education through the use of an interactive gesture game-based learning approach . IEEE DOI <https://doi.org/10.1109/access.2018.2870575>Wilson, C.; Grizzle, A.; Tuazon, R.; Akyempong, K.; Cheung, C.K. (2011). Alfabetización Mediática e Informativa. Curriculum para Profesores. Paris: UNESCO.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

En esta materia no se entregarán traballos ou materiais en papel, ni se usarán plásticos desechables en sus actividades. Se cuidará especialmente en todas las situaciones de enseñanza-aprendizaje el uso de un lenguaje no sexista, respetuoso con la diversidad y la no discriminación.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías